

Ventilerad: 2011-03-24

Beteckning: Sv3/3

Betyg: G

Handledare: Peter Lind, Carin Östman, Ola Nordenfors

Examinator: Patrik Mehrens

UPPSALA
UNIVERSITET

Litteraturvetenskapliga institutionen

Sof sött, i frid, Du får tids nog vaka
En jämförelse av dikter till barn skrivna av Carl
Michael Bellman och Magnus Uggla

Maria Ax

Svenska 3

Innehållsförteckning

Inledning	2
Syfte och frågeställning	2
Material och metod	3
Biografisk och historisk bakgrund	4
Presentation av Carl Michael Bellman	4
Presentation av Magnus Uggla	5
Barnadödlighet under 1700-talet	5
Tillfällesdikter	6
Undersökning	7
Carl Michael Bellmans dikter	7
Elegie	7
Vid Mademoiselle Sophia Ulrika Lindströms graf	8
Vaggvisa för Auctors yngste son Charles	9
Magnus Ugglas text Första gången	12
Jämförelse mellan Bellmans texter	14
Jämförelse mellan Bellman och Ugglas texter	15
Hur dessa texter kan användas didaktiskt	16
Vidare forskning	17
Texter till Lovisa	17
Sammanfattning	18
Källförteckning	20
Bilagor	21-28

Inledning

Carl Michael Bellman är mest känd för sina verk *Fredmans Epistlar* och *Fredmans sånger*. Den bild som ges genom dessa alster är en man som umgicks med de lägst stående människorna i samhället och som hade stora alkoholproblem. Det är dock mycket viktigt att understryka att Bellman och Fredman inte var en och samma person, så det är viktigt att skilja på författare och verk. Även fast Bellman var en man som roade människor med sina texter, som för det mesta även var väldigt provocerande, så hade han en annan sida i sitt författarskap som även var den del som Bellman var mer verksam och därför mer produktiv inom. Den sidan var att skriva och framföra olika sorters tillfällesdikter. Dessa dikter var, som namnet avslöjar, skrivna till ett visst tillfälle, till en viss person och de skulle alltid följa ett visst mönster. Det var stor skillnad på om de var skrivna till barn eller vuxna och vid vilket tillfälle de var skrivna. Mer detaljerad genomgång av denna sort av dikt kommer längre fram i uppsatsen. Dock bör det nämnas att Bellman fick skriva tillfällesdikter till många personer, både fattig och rik, gammal och ung.

Magnus Uggle är i likhet med Bellman en man som underhåller och provocerar människor med sina texter. En annan sida har även han där hyllningar och kärleksbekännelser skildras, som ofta är vända till hans fru och barn. Även fast Uggle skrivit dessa texter till sina familjemedlemmar så vill han inte att de är offentliga så inledningsvis vill jag understryka att information om Ugglas barn och fru finns i ytterst begränsad mängd.

Bellman skrev även han texter till sin fru och sina barn. En av dessa var en vaggvisa som var den text som jag till slut fastnade för. Efter att ha läst igenom den kände jag att jag hade hört och läst något liknande någonstans. Det slog mig att samma budskap även fanns i en text skriven av Magnus Uggle som heter *Första gången*. Vidare gav dessa personers författarskap mig ett intresse av att undersöka vilka skillnader och likheter som finns mellan dessa texter.

Syfte och frågeställning

Huvudsyftet med uppsatsen är att undersöka och analysera texter skrivna till barn av Bellman och Magnus Uggle och se vilka likheter samt skillnader som finns mellan dessa två författares sätt att skriva. Med utgångspunkt ur tillfällesdiktens utformning och regelbundna delar vill jag jämföra Bellmans texter med Magnus Ugglas texter.

Inledningsvis var syftet att genom en likformig jämförelse mellan dessa två författare undersöka likheter och skillnader i deras texter, men under arbetets gång kom Uggle att

hamna i bakgrunden av Bellmans texter. Anledningen till detta var att det fanns mer information om Bellman än vad det fanns att tillgå beträffande Magnus Ugglas. En annan anledning var att ytterligare två texter valdes ut ur Bellmans samling i kontrast till att endast en av Ugglas texter användes. Trots detta valde jag att ta med detta som en spegling av en samtida tillfällesdiktare samt för att den inledande sammankopplingen mellan dessa två författare för mig var så lika.

Den frågeställning jag har ställt mig är: Vilka skillnader och likheter finns det mellan Carl Michael Bellmans texter till sina egna barn och andras barn? Vilka skillnader och likheter finns det mellan Bellmans och Ugglas texter till barn?

Material och metod

De texter jag har valt till denna uppsats är *Elegie, Vaggvisa för Auctors yngste son Charles Bellman den 8 augusti 1787* och *Vid Mademoiselle Sophia Ulrica Lindströms Graf den 2 februari 1779* skrivna av Carl Michael Bellman samt *Första gången* av Magnus Ugglas.

Anledningen till mina val av texter bland Bellmans skriftsamling är för att de är skrivna till barn vilket ligger mig nära hjärtat eftersom jag själv är mamma till en dotter på 2,5år.

Mitt första och andra val är, som jag nämnde i inledningen, Bellmans vaggvisa och Magnus Ugglas *Första gången*. De andra två, *Elegie* och *Vid Mademoiselle Sophia Ulrica Lindströms Graf*, valdes på andra grunder. *Elegie*, som betyder sorgesång eller klagodikt, valde jag för att Bellman skrev den till sin döde son. Texten *Vid Mademoiselle Sophia Ulrica Lindströms Graf* valde jag på grund av att den var så fin, sorglig samt för att den var skriven till ett barn i Bellmans släkt.

Den metod jag använt mig av är närläsning och textanalys. Jag har analyserat varje dikt för sig och sedan jämfört dessa genom att först ställa Bellmans dikter mot varandra och sedan undersökt om det finns likheter och skillnader mellan Bellmans dikter, i synnerhet vaggvisan, och Magnus Ugglas text.

Biografisk och historisk bakgrund

Presentation av Carl Michael Bellman.¹

Carl Michael Bellman föddes 1740 som den förstfödde till makarna Johan Arndt Bellman och Catharina Hermonia. Han var det barn i syskonskaran som fick den mest påkostade och bästa utbildningen i form av privatskola och förtrodda privatlärare. Under de nästkommande 20 åren från och med Bellmans födelse och fram till 1760 fick makarna 15 barn varav endast åtta var vid liv vid det sistnämnda året. Av dessa åtta barn upplevde sex av dem vuxen ålder. Familjelivet hade för den här familjen helt enkelt en speciell rytm, innehållande födslar, dödsfall och dopkalas. Bellmans båda föräldrarna lämnade jordelivet år 1765 och alla syskonen utom Bellman flyttade till den näst äldsta systemen i barnaskaran.

Lovisa Fredrika Grönlund föddes den 17 oktober 1757. När hon var 20 år började Carl Michael Bellman uppvakta henne med dikter och besök sommaren år 1775. Det tog två år innan Bellman fick sin Lovisa. Den 19 december 1777 gifte de sig i Eds församling och ingen från brudens familj eller släkt var närvarande. Anledningen till detta var att Lovisa Grönlunds familj inte stod bakom henne i sitt val av make. De såg Bellman för det han var känd för vilket var hans råa supervisor och de kunde inte se skillnad på dikt och person.

Carl Michael och Lovisa Bellman fick tillsammans fyra söner. Den 27 april 1781 föddes första sonen som fick namnet Gustaf. Dopet förrättades den 30 april 1781 i Slottskapellet och som faddrar antecknades bland andra Deras kungliga högheter, kungen och drottningen av Sverige. Fadderskapet från kungens sida visade på att han uppskattade Bellmans arbete. Den 3 juli 1785 föddes parets andra son, Elis. Han dog när han endast var två år, två veckor efter att paret fick sin tredje son, Carl som föddes den 12 juli 1787. Deras fjärde och sista son fick de den 29 oktober 1790. Han fick namnet Adolph.

Carl Michael Bellman dog den 11 februari 1795 och blev 55 år. Dödsorsaken fastställdes som lungsot, vilket var en vanlig angivelse vid denna tid. Han lämnade Lovisa Bellman med tre minderåriga barn och stora skulder. På grund av pengabrist ringde inga kyrkklockor för Bellman när han begravdes, men det var då han äntligen blev hedrad. Det sätt som han blev visad uppskattning på var genom att så många människor kom och ville bevittna hans jordfästning.

¹ Hämtat från: Stålmarck Torkel, *Bellman i verkligheten familjeliv, sällskapsliv, konstnärsliv*, Stockholm 2000, s.7, 19, 22-26. Samt: Nyström Marianne, *Lovisa Bellman född Grönlund- en bok om Carl Michael Bellmans hustru*, Stockholm 1995. S.79, 93, 101, 105, 121, 131, 142, 150, 172, 219.

Presentation av Magnus Ugglas²

Per Allan Magnus Claesson Ugglas föddes den 18 juni 1954 på Östermalm i Stockholm. Han härstammar från adelsläkten Ugglas vars äldsta kända urfader var Claus Hansson. Denna man blev far till Arvid Claesson, som utnämndes till häradshövding i Kullings härad i Västergötland.

Magnus Ugglas är känd för sina satiriska, ironiska, ibland respektlösa och ofta grova texter som speglar samhällets fram- och baksidor. Många av texterna handlar om kändisar, provocerande benämningar på kvinnor så kallade ”biffar”, sex och fylla. Med sina texter ger Ugglas olika personer, grupper av människor och företeelser i samhället kritik. Dessa kan ofta vara lite småelaka men samtidigt synbart ironiska i form av överdrivna och komiska karaktärsdrag hos personerna i texterna. Ugglas har en annan sida också, där vardagsbekymmer, familjemedlemmar samt vänner och bekanta lyfts fram.

Magnus Ugglas släppte sitt första album år 1975 och har därefter gett ut 19 till, med det senast släppta 2007. De fyra första albumen floppade, men från 1978 blev varje skivsläpp en succé.

Magnus Ugglas har tre barn, Emelie, Ruben och Agnes. Emilie fick han i ett tidigare förhållande med fotomodellen Ann Furelid, och Ruben och Agnes fick han med sin nuvarande fru Louise som han gifte sig med 1990. Magnus Ugglas har under hela sin karriär jobbat stenhårt med att se till att hans egen familj är skyddad från medierna vilket har resulterat i att det inte finns mycket information att tillgå i dessa avseenden.

Barnadödlighet under 1700-talet³

När Carl Michael Bellman och hans fru Lovisa Bellman samt deras föräldrar levde var barnadödligheten stor. Marianne Nyström skriver i sin bok *Lovisa Bellman född Grönlund - En bok om Carl Michael Bellmans hustru* (1995) om detta med fokus på Lovisa Bellmans egen mor och berättar att på grund av täta graviditeter försvagades kvinnorna och utgången var ofta missfall eller dödsfall vid förlossningen eftersom de inte hann återhämta sig mellan

² Hämtat från Nationalencyklopedin på internet: Ugglas. <http://www.ne.se/lang/uggla/334894>, Nationalencyklopedin, internetsidan Wikipedia: http://sv.wikipedia.org/wiki/Magnus_Uggla samt internetsida: <http://cafe.se/jakten-pa-magnus-uggla/>

³ Nyström Marianne, *Lovisa Bellman född Grönlund - en bok om Carl Michael Bellmans hustru*, Stockholm 1995. S.41.

varje graviditet. Den bristfälliga läkar- och hälsovården och okunskaper om hygieniska förhållanden, som smutsigt vatten och skämd mat, var en konstant fara för hälsotillståndet.

Tillfällesdikter⁴

Göran Stenberg och Stefan Ekman har gjort tidigare forskning inom ämnet tillfällesdikter. Det Stenberg skriver i sin bok *Döden dikterar, en studie av likpredikningar och gravtal från 1600-1700-talen* (1998) om denna sorts dikt är att de är skrivna till speciella tillfällen t.ex. vid dödsfall, födelsedagar eller vid bröllop. Dessa dikter har alltid en mottagare, en person som den är skriven till, och de är alltid muntligt framförda.

Stefan Ekman har en mer omfattande beskrivning och utläggning om tillfällesdikter i sin avhandling *I skuggan av Din Graf, jag på min Lyra slår, Carl Michael Bellmans dikter över döda i relation till diktypens svenska tradition och funktion i nyhetspressen under senare delen av 1700-talet* (2004) och som titeln antyder är det framför allt fokus på tillfällesdikter till döda. Tillfällesdikter grundade sig på att personen som dikten var skriven till antingen skulle hyllas eller hånas. Dock var det skillnad på om dikterna skulle läsas upp vid födelsedagar, bröllop eller begravningar:

- Bröllopsdikter innehöll alltid sexuella anspelningar och grovt komiska skämtsamheter, och sågs därför som den lägsta nivån av tillfällesdikter.
- Gravidikter hade två olika delar: en generell och en personanknuten. Den sistnämnda hade tre punkter som alltid skulle finnas med: lovprisning, sorgelagan och tröst.
- Sorgedikter skrevs till de närmast sörjande strax efter dödsfallet. Uttryck av sorgen över dödsfallet var den centrala delen i dessa dikter.
- Tröstedikter lämnades till de sörjande när bortgången blivit känd, men även en tid efter begravningen. Den mest framträdande punkten i dessa dikter är tröst.

På liknande sätt var det skillnad på om texten var skriven till en död släkting, familjemedlem eller ett dött barn. Dikter riktade till familjemedlemmar var skrivna med intimitet och känslor mellan jaget i dikten och den lovsjungna. Relationen mellan den döda familjemedlemmen och övriga i familjen var även den central i dikten.

⁴ Stenberg Göran, *Döden dikterar. En studie av likpredikningar och gravtal från 1600-1700-talen*, Stockholm 1998. S.35-36 Ekman Stefan, *"I skuggan af Din Graf, jag på min Lyra slår" Carl Michael Bellmans dikter över döda i relation till diktypens svenska tradition och funktion i nyhetspressen under senare delen av 1700-talet*, Stockholm 2004, s.13-15, 33-34, 74, 81-85.

De dikter som var skrivna till döda barn innehöll likväl intimitet mellan författare och barn. Det som framför allt skiljer dem åt i förhållande till dikter skrivna till vuxna är att de innehåller blom- eller växtmetaforik som en framställning av döden samt att det endast var sorg och tröst som skildrades. I texterna lyfts också barnets oskuldsfullhet fram som en tröst till föräldrarna då barnet kommit till himlen med ren själ och rent hjärta.

Det var av stor vikt att följa regeln för denna process som var vad som var lämpligt för just den person som dikten riktade sig till. Med detta menas att skalderna som skulle skriva dessa dikter var tvungna att ha i åtanke huvudpersonens ålder, kön, sociala ställning och härkomst. Textens stoff, litterära och språkliga gestaltning, skulle även passa ihop i en fungerande samklang. Diktens harmoni skulle på ett stilfullt och poetiskt sätt fogas samman och det var inte enkelt. För diktarens egen poetiska egenart fanns det inte utrymme till i skrivandet av tillfällesdikter på grund av dessa regler och förväntningar som gavs på en tillfällesdiktare.

Min egen definition av tillfällesdikter har fokus på dikter skrivna till barn och lyder: tillfällesdikter är dikter skrivna till en specifik person till ett givet tillfälle. Dessa ska innehålla, beroende på i vilket sammanhang de skrivits till, hyllning, sorg och tröst.

Undersökning

Carl Michael Bellmans texter

Elegie⁵

I boken *Carl Michael Bellmans skrifter- Dikter till enskilda III. 1785-1789*(1957) finns denna text och den återfinns i denna uppsats i bilaga ett. De två första raderna lyder: ”Farväl, mitt Barn, till dess vi åter råkas”.

Texten är skriven till Bellmans son Elis. Författaren tar farväl av sin son och han berättar att sorgen och saknaden fortfarande är stark. Längtan till den dag de får träffas igen är för Bellman stor och han vet att det kommer att bli underbart.

Denna text är en tillfällesdikt med döden som central roll, en sorgedikt med en skillnad mot hur den beskrivs ovan. Framför allt är den riktad direkt till personen som dött, i detta fall författarens egen son, i motsats till hur en sorgedikt annars var skriven. Intimitet mellan författaren och lyssnaren genom det direkta tilltalet dem emellan gör känslan i dikten ännu starkare. Sorg och tröst är två viktiga element i dikten, som är de punkter som används vid

⁵ Bellmansällskapet, *Carl Michael Bellmans skrifter- Dikter till enskilda III. 1785-1789*, Stockholm 1957 s.50

dikter skrivna till döda barn. Här markeras sorgen genom Fars gråt och tårar. Däremot ges det större plats för trösten vilket märks genom att författaren berättar för det döda barnet att han vet att de snart återses igen, både far och son men även att han får träffa mor och syskon igen.

Tröstandet fortsätter med att barnet är i goda händer hos seraphimerna, som betyder högre väsen och lovsjungande änglar, i himlen. Författaren vet att barnet just nu har det bra och att han inte behöver oroas för honom längre.

Diktens uppbyggnad är intressant. Den första och den sista raden innehåller båda två samma återkommande ord: kära Barn samt råkas. Andra raden och näst sista raden i strofen innehåller de sorgsna orden gråter och tårar. De fyra mittersta raderna berättar om hur deras återförening i himlen kommer att bli. Denna sammankoppling mellan raderna gör att trösten är innesluten av de likalydande raderna vilket i sin tur gör att dikten blir en cirkelslutande enhet.

I denna dikt finns ordet språkas som är väldigt intressant på grund av att ett barn som endast är två år, som sonen var när han dog, säkerligen inte kan tala så bra. Dock har Bellman utan tvivel förväntningen att barnet kan allt när de ses nästa gång i himlen.

En annan aspekt i diktens uppbyggnad är dess rimflätning. Mönstret som finns i *Elegie* är: AbbAcDDc. De rimpar som har versaler är tvåstaviga ord samt de med små bokstäver är enstaviga, så kallade kvinnliga respektive manliga rim. Rimorden i hela strofen är alltså följande: råkas-språkas, namn-famn, mor-stor samt nämna-lemna.

Vid Mademoiselle Sophia Ulrica Lindströms graf⁶

Denna text är hämtad ur Bellmansällskapets bok *Carl Michael Bellmans skrifter – Dikter till enskilda II. 1774-1784*(1950) och finns även i bilaga två. Bellman skrev den här texten till sin svågerns äldsta dotter som lästes upp på hennes begravning. De två första raderna är: ”En blomma, när till afton lider, Hon slutar sina bleka blad”.

Första strofen beskriver en blomma som sluter sina blad när det bli natt och som öppnar dem igen när solens morgonsken värmer den. När detta sker återfår blomman sin levnadskraft, sina färger och kan återgå till att stå där levande och vacker.

I den andra strofen riktar sig fokus på det döda barnet, som går under namnet vår lilla Döda. Hon liknas vid en blommas prakt och denna blomma har endast aftonen kvar, den

⁶ Bellmansällskapet, *Carl Michael Bellmans skrifter – Dikter till enskilda II. 1774-1784*, Stockholm 1950 s.126

eviga vilan, och slipper nu stormar och svårigheter. I ljuset hos änglarna lever hon nu och de ger henne vård och sång.

Denna dikt är en tillfällesdikt som skrivits till ett barns begravning. Författaren är osynlig och mottagaren till texten är barnets föräldrar. I första strofen beskrivs en blommas liv, vilket är den generella avdelningen av dikten och blommetaforiken är här synnerligen central. I den andra strofen kommer det döda barnet in som huvudpunkt i texten. Som nämnts tidigare ska en gravdikts personanknutna del, den specifika delen, som är skriven till ett barn, innehålla två punkter: sorg och tröst. De tre första raderna berättar om en liknelse med blomman från den första strofen som det döda barnet. Sorgen beskrivs genom att berätta att hon var ett vackert barn som fick ett kort liv. Detta hänger ihop med trösten som i denna strof är att för att hon dog så tidigt i livet så slapp hon se och uppleva världens alla hemskheter. Inte heller behövde hon någonsin lära sig att hon någon gång skulle dö, hennes liv blev aldrig mörkt utan livet på jorden blev kort, glatt och ljust. Istället får hon nu vara i den ljusa och blomstrande himlen hos änglarna. All denna tröst ges till barnets föräldrar för att de ska klara sig igenom denna stora sorg efter deras förlust av sitt barn.

Denna dikts uppbyggnad är att de båda stroforna vardera innehåller åtta rader, vilket är 16 rader tillsammans. Dessa strofer rimmar på likadant sätt på varje rad på följande sätt: AbbAcDDc. Rimorden i dikten är: lider-sprider, blad-glad, grus-ljus, förnyar-skyar, Dödamöda, fart-snart, tvång-sång och domar-blommar.

Vaggyvisa för Auctors yngste son Charles⁷

Denna text är hämtad från Bellmansällskapets samlade skrifter av Carl Michael Bellman som heter *Carl Michael Bellmans skrifter- Dikter till enskilda III. 1785-1789* och är skriven till författarens egen son Carl. I bilaga tre finns den inskriven. De två första raderna i dikten lyder: "Lilla Charles, sof sött i frid, Du får tids nog vaka".

Den första strofen handlar om att Bellman vill att Carl ska sova i frid och ta det lugnt för snart kommer han ändå få se världen och se det onda som finns där. Bellman vänder sig direkt till sin son när han fortsätter med att uppmana Carl till att njuta av stunden och att inte ha bråttom att bli stor.

⁷ Bellmansällskapet, *Carl Michael Bellmans skrifter- Dikter till enskilda III. 1785-1789*, Stockholm 1957 s.53-54

I denna första strof finns ett ord som är riktigt intressant och det är sorg-ö. Anledningen till detta är för att det kan delas upp i sorg och ö. För Bellman är sorgen säkerligen förlusten av sin andra son och även fast han delar den med sin fru så är han ändå ensam med sin sorg. Detta kan symboliseras som en ö.

Strofen avslutas med de två sista raderna ”Bäst man andas skall man dö, och bli mull tillbaka”. Dessa rader handlar om Bellmans insikt om alla människors dödlighet. Hela denna strof har levt kvar som en enhet genom tiderna sedan den författades för att den har en psalmtön i jämförelse med de övriga som inte är lika kända⁸.

I den andra strofen är det direkta tilltalet till sonen Carl borta och istället beskrivs en pojke stå och spegla sig i vattnet och precis när han upptäckt sin spegelbild så försvinner den. Detta symboliserar hur snabbt livet kan ta slut. Gossen som skildras är Bellmans son Elis som dog tre veckor innan denna vaggvisa skrevs. Carl Fehrman skriver om detta i sin bok *Vinglas och Timglas i Bellmans värld* i avsnittet *Bellman och vaggvisan*(1995) och talar om att diktarens melankoli antagligen är ett ”samband med den andre sonen, Elis’, nyss timade död.”⁹. Fehrman fortsätter med en klarsynt iakttagelse av Bellmans författarskap som är att ”Få diktare i Europa av år 1787 skulle ha kunnat skriva en så enkel strof och forma en så slående symbol.”¹⁰ Bellman lyckas förträffligt med sin beskrivning på grund av att bilden som han skildrar framkallas i huvudet efter varje gång den har lästs.

Den tredje strofen handlar om hur Bellman själv reflekterar över hur fort livet verkligen går. Alla kommer att någon gång dö och det kan inträffa när livet just börjat. När man andas och lever lyckligt kan man plötsligt ligga död på båren. Bellman uppmanar därför Carl att njuta och värdera varje stund han får i livet. En tydlig skillnad i tilltalet är här att författaren talar till sin son i tredje person. Blommor beskrivs här och kan kopplas till den växtmetaforik som användes i dikter till döda barn som en symbol för döden och dess samband med våren visar på livet. Här fungerar den som en påminnelse till Carl om livets gång, att vi alla kommer att dö någon gång.

I de två sista stroforna märks det mer att det är en vaggvisa då det varit ur ett vuxenperspektiv på de tre första stroforna. Carl uppmanas att sova i den fjärde strofen för när han vaknar igen ska de leka, bygga korthus som de sedan ska blåsa omkull och sjunga visor.

⁸ Fehrman Carl, *Vinglas och timglas i Bellmans liv, Bellman och vaggvisan*, Lund 1995 s.11

⁹ *Vinglas och timglas i Bellmans liv, Bellman och vaggvisan*, s.12

¹⁰ *Vinglas och timglas i Bellmans liv, Bellman och vaggvisan* s.12

Bellman, eller rättare sagt Lovisa som förväntas sjunga denna vaggvisa för honom, vill att Carl ska njuta av sin sömn. Anledningen till det är att hon inte vill att han växer upp för fort utan vill att varje stund av lek ska tas tillvara för en långsammare uppväxt. Det är här författaren själv syns i texten och tilltalet är igen direkt till barnet. Ordvalen som lulla och lull påvisar att texten nu är inriktad på barnet och att det nu verkligen är en vaggvisa. En annan sak som visar att det nu är en vaggvisa är att alla leksaker är små precis som barnet självt. Det är även här en framtidstro ges till barnet då Bellman skriver att sonens välgång skall göra dem lyckliga.

Den avslutande strofen berättar om att Carls mor och far vill ge honom allt han vill ha och behöver. Den lärdom denna strof ger är att om Carl är snäll och lydig och sover när han ska så kommer pappa till honom med godsaker, namn, som även det är ett typiskt ord till små barn. Här återkommer de små sakerna, i detta fall små guld-skor och guld-kappa, barnet ska få. Dessa berättar om den ändrade synvinkeln som nu är utifrån barnet. Tilltalet i denna strof startar i tredje person men avslutas med att rikta sig direkt till Carl.

I de tre första stroforna finns det två ord som återkommer som ett oföränderligt tema över hela vaggvisan. Dessa ord är ”bäst man”. Raden som innehåller dessa ord i strof ett nämns i stycket som granskar denna strof, men en upprepning krävs nu för att visa på och klargöra för detta tema. Raden i första strofen lyder alltså: ”Bäst man andas, skall man dö”. I andra strofen finns: ”bäst sin bild han såg så skön[...] straxt han intet såg’en” och i den tredje strofen: ”Bäst man andas godt och gladt, så ligger man på båren”. Det som är intressant med dessa tre upprepningar av dessa ord som utgör temat i hela vaggvisan är att alla dessa meningar berättar samma sak. Denna sak är att när man mår som bäst kan man plötsligt och utan förvarning vara död. Bellman vill hela tiden påpeka dödens närhet för sonen och detta kan vara en spegling av hans oro att förlora även denna son till förmån för döden.

En annan intressant aspekt av denna vaggvisa är att i den inledande, fjärde samt avslutande stroforna uppmanas barnet till att sova. De två stroforna efter den inledande strofen samt innan det avslutande skildrar den döde brodern och Carl. Den mittersta strofen är då allt knyts samman som en bro mellan dessa två öar som belysts där framtid och nutid binds samman vilket leder till att dikten får en fungerande enhet.

De olika världar som skildras i den första och den femte strofen, är också intressant eftersom den inledande strofen skildrar den stora vida världen och den avslutande strofen skildrar den lilla världen som är barnets hemmiljö där syskon och föräldrar ryms. Detta sätt att

berätta för barnet om världen utanför i första strofen och att avsluta i hemmet visar på att författaren vill säga till sitt barn att han är tryggast här där hans föräldrar kan ta hand om honom. Att skildra dessa världar i början och slutet av dikten gör att de övriga stroforna innesluts av dem vilket resulterar i en hel världsbild presenteras för barnet.

Denna dikt har fem strofer och varje strof innehåller sju rader. Samtliga strofer rimmar på samma vis: aBaBccB. Det är intressant att tre ord i varje strof rimmar med varandra. De orden är: vaka-smaka-tillbaka, rågen-vågen-såg'en, åren-båren-våren, gläda-släda-kvada samt guldkappa-pappa-klappa.

Flera gånger upprepade Bellman dessa strofer till andra barn han skrev till i sin omgivning. Han tyckte det inte var konstigt att återanvända dem och han hade lätt för att hitta de naiva tonerna som fanns i barnrim och barnsånger.¹¹

Magnus Ugglas text *Första gången*¹²

Denna text kommer ursprungligen från Magnus Ugglas skivalbum *Alla får påsar*, men hämtades från internet. Den finns nerskriven i bilaga fyra. På grund av att detta är en sångtext benämns de olika stroforna i denna text med följande ord: verser, refränger och mellanspel. Detta görs för bättre överskådlighet. Benämningarna är markerade även i bilagan. De två första raderna lyder: ”Varför längtar du, till den dag då du ska fylla sju”.

Texten har ett direkt tilltal och de första två raderna berättar för oss att adressaten är ett litet barn som längtar efter att bli stor. Magnus Uggle skrev texten till sin egen dotter och i den första versen ställs frågor i en strid ström från författaren om varför hon längtar efter att bli stor och varför hon vill jäkta igenom livet. Berättaren uppmanar barnet istället för att jäkta igenom livet så borde hon ta vara på varenda sekund för livet går så fort. Det författaren vill säga med detta är att barnet inte ska blicka för långt fram i tiden utan leva och njuta av nuet. Frågorna till barnet från författarens sida visar på den frustration och rädsla en förälder kan känna inför vetskapen av att barnet snart växer upp och inte behöver sina föräldrars hjälp i samma utsträckning längre.

I den andra versen talar Uggle om för sin dotter om allt hon inte gjort än. Han räknar upp en rad av saker som hon kan tänkas göra i livet, som en slags snabbspolning av ett liv. Några

¹¹ Bellman och vaggvisan, s.15

¹² Texten hämtad från: <http://svenskalyrics.se/magnus-uggle-1-a-gangen/> finns i Bilaga 4, Uggle Magnus, *Första gången*

saker Ugglan nämner i andra versen är raderna: ”vart så full så du spytt, när din oskuld flytt”. De är exempel på realistiska saker som kan tänkas hända detta barn som lever i dagens samhälle, men samtidigt är några av dem en aning smaklöst formulerade. Anledningen till dessa formuleringar är för att de är ett kännetecken för Ugglas texter som är svordomar och grova överträdelse över gränsen för vad som är acceptabelt i en text. Orden är inte heller de grövsta, vilket säkerligen har att göra med textens mottagare. I den avslutande raden uppmanar dottern att hon inte behöver ha så bråttom för hon kommer att hinna med allt. Det är här trösten finns representerad i texten som alltid finns med i tillfällesdikter. Skillnaden är dock att den är riktad till barnet och att denna tröst samtidigt är en sorg för författaren själv.

Texten har en återkommande refräng med samma inledande fras på varje rad som är: ”Första gången som du...”¹³ Den talar om för barnet om alla de saker som hon kommer att uppleva för första gången någon gång i sitt liv. Detta är temat för hela texten då författaren vill visa sitt barn att det är många saker i livet som kommer att göras och upplevas för första gången. Ugglan vill understryka att alla saker som görs första gången är lika viktiga att komma ihåg och de ger oss erfarenheter och lärdomar. Kärleken är det som är det huvudsakliga innehållet i refrängen, vilket visar på att Ugglan vill berätta för sin dotter om det viktigaste i livet som han vet att hon kommer att få uppleva, både den olyckliga men också den lyckliga kärleken.

I texten finns ett mellanparti mellan de två sista upprepningarna av refrängen där Ugglan förklarar för barnet att hon snart kommer finna sig själv i hans situation som han är i nu. Denna situation är just att hon då ligger och grubblar över varför hennes barn har så bråttom med att växa upp. Det är här författaren syns och de två sista meningarna är en snarlik återkomst av första strofen med orden: ”Varför längtar du så, när det går så fort ändå”, som en cirkelslutning mellan början och avslutning av texten. Dessa rader speglar även en viss frustration och sorg från författarens sida. Magnus Ugglan berättade själv om varför han skrev texten till sin dotter i sitt skivomslag till sitt samlingsalbum *Klassiska mästerverk* med motiveringen att ”Jag tröttnade på hennes ständiga längtan efter att bli stor. När jag gjort färdigt texten satt jag i min ensamhet och grät. Så sorglig tyckte jag att den var. Gud, ibland blir man riktigt patetisk.”¹⁴. Detta visar oss en bild av denne författare som inte endast häcklar och driver med människor, utan som även påverkas av hans familjeliv. Personligen reagerar

¹³ Första gången, se bilaga 4

¹⁴ Ugglan Magnus, i omslaget till albumet *Klassiska mästerverk*, Sony Music Entertainment 2002

även jag på samma sätt som Ugglan av denna text, i synnerhet varje gång jag läser raderna jag nämnde ovan.

Denna text har sammanlagt sex strofer. Refrängstroforna är tre stycken och de är likadana varje gång. Det sätt som den rimmar på är: aabbbccbb. Rimorden i refrängen är: hand-man, är-kär-här-är-kär och gråt-förlåt. Versstrofornas rimflätning är likadan: aabbcdeed. Orden som rimmar är i första versen: du-sju, på-ändå, har-dar, kick-ögonblick och an-kan. I andra versen rimmar följande ord: än-ögonen, cigarett-Nazareth, kemi-Torquay, blått-brått och spytt-flytt. Dessa ord är spännande just för att de, som nämnts tidigare, är olika saker som detta barn kan komma att göra första gången. Mellanpartiet består av fyra rader med rimflätningen: aabb. De rimmade orden är: dag-jag samt så-ändå. Samtliga av Ugglans rimord i denna text är enstaviga vilket gör den en aning enformig.

Jämförelse mellan Bellmans dikter

För att minimera upprepningar av dikternas titlar kommer jag att använda mig av både deras titlar samt följande benämningar för respektive dikt: *Elegie* är sorgedikt, *Vid mademoiselle Sophia Ulrica Lindströms graf* är grafdik samt *Vaggvisa för Auctors son Charles kallas nu för vaggvisa*.

Skillnaderna mellan Bellmans tre olika dikter är först och främst tilltalet. Både sorgedikten och vaggvisan är riktade till de omtalade i motsats till dikten då lyssnaren istället är barnets föräldrar. Emellertid ändras tilltalet i några av stroforna i vaggvisan, vilket ger en likformighet med grafdikten.

Skillnaderna mellan de två dikterna till barn som dött är att i sorgedikten är det hos seraphimer som sonen nu befinner sig samt att han är i deras famn. I grafdikten däremot är flickan nu inunder änglarnas vård. En annan skillnad i dessa två är att i den förstnämnda beskrivs sorgen med tårar, som inte nämns överhuvudtaget i den andra texten. Dessa olika ordval beror på att den förstnämnda är skriven till författarens eget barn, där en närhet och kärlek till barnet synliggörs genom dessa formuleringar, i jämförelse med att den andra texten är skriven till författarens svågerns barn där en viss distansering och objektivitet syns förefaller. De olika valen av änglalika väsen i himmelen visar även den på närheten mellan författaren och den döde sonen, eftersom seraphimer är de änglar som står närmast gud, i kontrast till de vanliga änglar som finns överallt i himmelriket är de som vårdar det andra barnet. Detta underbara liv efter döden som här beskrivs lyfts upp som något strävansvärt i

bägge texter och ger de efterlevande tröst och kännedom om deras barns behagliga tillstånd i himlen.

Blommetaforiken finns inte med i sorgedikten, men dock används den både i vaggvisan och i grafdikten. I dessa två har den samma symbolik, vilket är döden och livets gång.

Liksom *Elegie* har vaggvisan en likadan uppbyggnad att den första samt den sista strofen, som kan liknas med raderna i den förstnämnda. Dessa innehåller samma ord som en slutning av en cirkel. I sorgedikten var orden kära Barn samt råkas och i vaggvisan var det en uppmaning till att sova. Raderna respektive stroforna i resterna av dikterna har likadant samband vilket gör de båda dikterna till kompletta cirklar.

En tydlig skillnad mellan dessa texter när det gäller själva uppbyggnaden textmässigt är deras längd och antal strofer. Sorgedikten har endast en strof, grafdikten har två och vaggvisan har fem. Detta beror på att dikterna var avsedda till ett visst tillfälle och beroende på detta var de olika långa. En vaggvisa kan vara längre, vilket resulterar i att barnet hinner somna innan sången tagit slut.

Rimflätningen är exakt densamma i de två dikterna till de döda barnen i jämförelse med vaggvisan som har ett annat mönster. De fyra sista raderna i samtliga dikters strofer har likväl samma rimmönster: bccb. Skillnaden här ligger i var de tvåstaviga respektive enstaviga rimorden befinner sig, de så kallade manliga och kvinnliga rimorden som förklarats tidigare i uppsatsen. I dikterna till de döda barnen är den cDDc i motsats till vaggvisans BccB.

Jämförelse mellan Bellmans och Ugglas texter

Denna jämförelse fokuserar i första hand på likheter och skillnader mellan Ugglas *Första gången* och Bellmans vaggvisa, och i andra hand de övriga av Bellmans texter.

En likhet som upptäcktes tidigt under undersökningen av Bellmans och Ugglas texter är att de ger samma budskap till barnen som de skriver till. Detta budskap är att de ska njuta och ta vara på varje sekund av livet för det är snart förbi. Skillnaden i detta är att författarna har olika syn på detta budskap. Bellman väntar sig att döden kommer i förtid och tar barnet från jordelivet i motsats till Ugglas som tänker sig att barnet plötsligt upptäcker att det blivit gammalt och rynkigt.

I Bellmans vaggvisa är döden central i jämförelse med Ugglas text som genomsyras av livets självklarhet och är en tydlig skillnad. Detta är väldigt intressant eftersom dessa två författare levde respektive lever under så olika tider och med så olika verkligheter. Ugglas syn

är att livet blir långt och allt kommer att hinnas med. Bellman, å andra sidan, visste att döden kunde stå bakom nästa hörn och att döden var en del av livet. Det som dessa olika synsätt på livet visar är att de olika föräldrarnas förväntningar på livet speglar i vilken tid de lever i.

En tydlig likhet mellan texterna som jämförts är att tilltalet i både Bellmans och Ugglas texter är direkt till dem de skriver till. Trots att Bellman ändrar tilltalet några gånger i sin vaggvisa så finns den uppenbara mottagaren hela tiden med.

En likhet mellan Magnus Ugglas text och samtliga av Bellmans dikter är att de sista fyra raderna rimmar på samma vis: abba. Det är uppenbart att Bellman gör detta medvetet. Dock finns inga bevis på att även Ugglas gör detta avsiktligt eftersom endast en text undersökts i denna uppsats. Antalet strofer i vaggvisan och Ugglas text är fem respektive sex, vid medräkning av samtliga refrängupprepningar samt mellanspel.

En likhet mellan dessa för fattare är att både Ugglas och Bellmans använder sig av samma cirkelslutning i *Första gången* och vaggvisan vilket var att en upprepning av samma eller liknande ord gör i början och slutet av texten. I detta fall är dessa ord ”varför längtar du” respektive uppmaningen att sova.

En annan likhet mellan dessa två författare är de världar de beskriver. Bellmans skildring var den stora vida världen samt barnets närmaste familj som den lilla världen. Det finns dock en skillnad mellan dessa då Ugglas gör detta i omvänd ordning, med den lilla världen i första versen och den stora vida världen i sin sista vers. Dessa världar är ur ett samhällsperspektiv olika eftersom Bellman levde på 1700-talet och Ugglas lever i vår samtid och då speciellt med fokus på vad barnen förväntas göra med sina liv. Ugglas lite för hårda uttryck som att barnet förväntas att spy, bli av med oskulden, sminka sig, få ett streck i kemi och andra saker visar på hur lättare och mer självklart vi ser på livet idag. Bellman däremot vill bara att hans barn ska överleva sin barndom, förhoppningsvis bli vuxen och göra något bra med sitt liv inom de begränsningar som finns utifrån den klasstillhörighet de ingår i.

Hur dessa texter kan användas didaktiskt

De sätt man kan använda sig av Carl Michael Bellmans texter på är många. Först och främst kan man låta eleverna få kännedom om tillfällesdikter som genre för att de ska få förståelse för dikternas uppbyggnad. Därefter får de läsa dem och diskutera var varje obligatorisk punkt finns representerad, vem dikten är skriven till, i förhållande till kön, ålder, socialtillhörighet och härkomst, samt hur dessa markeras.

Härifrån kan de antingen få skriva en egen då de får prova på att vara skald själv med allt vad det innebär eller så kan de få fortsätta sin undersökning och då gå över till att jämföra en dikt till ett barn med en till en vuxen.

De två olika förslag som jag nämnt ovan för användning i skolan har varit med fokus på de två gravdikterna. Om man istället inriktar sig på vaggvisan kan man arbeta med den på ett annat sätt. Eleverna kan få göra en liknande analys som jag själv gjort där betydelse, tilltal och rimflätning är i fokus. De kan också jämföra den med en annan vaggvisa eller bara försöka sig på att skriva en egen. Det som är viktigt då är att gå igenom hur en vaggvisa är uppbyggd samt vad som ska finnas med i dessa.

Magnus Ugglas text kan också användas i skolan och en väldigt intressant vinkling skulle vara att låta eleverna jämföra denna text, som jag använt mig av i uppsatsen, med någon av de mer provokativa texterna och se hur attityd, ordval och tilltal skiljer sig. Diskussion i mindre grupper och redovisning fördelaktigt i helklass kan här fungera bra och eleverna kan också få mycket utrymme till att argumentera för sina upptäckter. Jag tänker mig att musiken skulle bli en central del av dessa redovisningar och det gör inläringen mer levande.

Vidare forskning

Bellmans verk *Fredmans epistlar* och *Fredmans sånger* och hans texter till sina barn liknar i stor grad Ugglas texter och detta gör att en fortsatt forskning vore intressant. Mitt förslag är att fortsätta i det spår som jag redan varit i, som är familj, och sedan ta ett steg längre och undersöka deras texter som de skrivit till sina fruar.

Två textförslag från Magnus Ugglas skulle då vara *Viktoria* och *Värsta grymma tjejen*, men mer undersökning kring detta kan göras för att hitta de mest lämpade för denna undersökning. Bellmans texter skrivna till hans fru har jag redan valt ut samt inlett en kort granskning på, och det är här den fortsatta forskningen kan ta sin början.

Texter till Lovisa¹⁵

Texterna är hämtade från Bellmansällskapets bok *Carl Michael Bellmans skrifter-Dikter till enskilda II, 1774-1784* och har inga titlar så första raden i varje dikt används som titel. De finns tillgängliga i bilaga fem.

¹⁵ Bellmansällskapet, Carl Michael Bellmans skrifter – Dikter till enskilda II, 1774-1784, Stockholm 1950. S.109, 110, 112.

Texten *Alltid kysser jag din hand* är skriven till Lovisa då de fortfarande endast var förlovade med varandra. Det direkta tilltalet visar oss att Bellman skrev detta som en direkt dikt till sin fästmö där han förklarar sin kärlek för henne, men han delger henne att när han inte får vara i hennes närhet blir han ledsen och plågad. Det som botar denna plåga är att få vara hos henne igen och då känner han sig glad och lycklig. Kärleken till Lovisa är för Bellman större än allt annat och han vill att hon förstår att varje ord han säger kommer ur hans hjärta.

Hvad vällust och hvad guda-fröjd är även den skriven till Lovisa och i den beskriver Bellman hur lycklig han är att få dela sin kärlek med någon som till och med är en vän. Allting skulle kunna gå fel, men inte att han någonsin skulle kunna förlora Lovisa.

I texten *Vakna, Lovise, kanske min himmel klarnar* är Lovisa arg på Bellman, men han vet inte varför. Han kan inte bestämma över sitt öde utan det gör Lovisa och Astrild som är kärleksguden. Bellman säger med denna dikt att om han inte får vara med Lovisa så vill han inte vara med någon annan. Om Lovisa inte vill ha honom hos sig vill han aldrig igen ha något med kärleken att göra.

Sammanfattning

I min uppsats har jag undersökt vilka likheter och skillnader som finns i texter till barn skrivna av författarna Carl Michael Bellman och Magnus Ugglas. Utgångspunkten var att med hjälp av tillfällesdiktens ramar jämföra ett antal av Bellmans dikter med varandra samt att jämföra framför allt vaggvisan med Ugglas text. Inledningsvis granskades texterna enskilt och därefter ställdes de mot varandra.

Min frågeställning var: Vilka skillnader och likheter finns det mellan Carl Michael Bellmans texter till sina egna barn och andras barn? Vilka skillnader och likheter finns det mellan Bellmans och Magnus Ugglas texter till barn?

De mest framstående likheterna som upptäckts vid denna jämförelse är att trots att de skrivits under så skilda tider har både Ugglas text och Bellmans vaggvisa samma grundläggande syfte. Detta syfte är att uppmana sitt barn att njuta av det liv de har och inte tänka så mycket på framtiden och vad som kan komma att hända dem. Den mest betydande skillnaden mellan dessa två texter är att Bellman regelbundet påminner sitt barn om dödens konstanta närvaro samtidigt som Ugglas istället betonar för barnet om livets snabba framfart.

I jämförelsen mellan Bellmans texter blev resultatet att de två dikterna till döda barn hade mycket fler likheter och skillnader än med vaggvisan. De mest framstående skillnaderna är dikternas tilltal och ordval. Dessa skillnader beror på att den ena riktar sig direkt till författarens son, vilket synliggjordes med hjälp av att sorgen över förlusten av barnet beskrivs med tårar, i kontrast till att den andra dikten är skriven till dennes svågers dotter, där sorgen istället är tröst till föräldrarna.

De resultat jag kommit fram till anser jag har ett intressant och relevant värde i forskningen kring Bellman och hans verk. Att en likhet går att skönja mellan Bellman och Uggla har jag bevisat både i jämförelsen mellan deras texter och genom att påvisa att det båda underhåller med deras texter. En poäng bör göras gentemot detta då dessa texter jag valt att undersöka i denna uppsats inte skrivits i underhållningssyfte utan till deras barn för att låta dem förstå livets mening.

Källförteckning

Bellmansällskapet, *Carl Michael Bellmans skrifter- Dikter till enskilda II. 1774-1784*, Stockholm 1950

Bellmansällskapet, *Carl Michael Bellmans skrifter- Dikter till enskilda III. 1785-1789*, Stockholm 1957

Ekman Stefan, *"I skuggan av Din Graf, jag på min Lyra slår" Carl Michael Bellmans dikter över döda i relation till dikttypens svenska tradition och funktion i nyhetspressen under senare delen av 1700-talet*, Stockholm 2004

Fehrman Carl, *Vinglas och timglas i Bellmans värld, Bellman och vaggvisan*, Lund 1995

Nyström Marianne, *Lovisa Bellman född Grönlund- En bok om Carl Michael Bellmans hustru*, Stockholm 1995

Stenberg Göran, *Döden dikterar. En studie av likpredikningar och gravtal från 1600-1700-talen*, Stockholm 1998

Stålmärck Torkel, *Bellman i verkligheten - familjeliv, sällskapsliv, konstnärsliv*, Stockholm 2000

Uggle Magnus, i skivomslaget till *Klassiska mästerverk*, Sony Music Entertainment Sweden AB 2002

Internet

<http://svenskalyrics.se/magnus-uggle-1-a-gangen/> hämtad 2011-01-24

http://sv.wikipedia.org/wiki/Magnus_Uggle hämtad 2011-03-03

<http://www.ne.se/lang/uggle/334894>, Nationalencyklopedin, hämtad 2011-03-11.

<http://cafe.se/jakten-pa-magnus-uggle/> Hämtad 2011-03-11

Bilaga 1

Elegie

Farväl, mitt Barn, till dess vi åter råkas!

Din sorgsna, hulda Far än gråter vid ditt namn.

Min lilla Ögnalust, i Seraphimers famn

Hur ljuvligt blir för oss at hvarandra språkas

Och du i ljusets sken at återse din Mor

Och dina Syskons namn förklarad kunna nämna!

Men jag åt Tidens grus vill mina tårar lemna.

Vi råkas, kära Barn, och glädjen skall bli stor!

Bilaga 2

Vid Mademoiselle Lindströms graf

En blomma, när till afton lider,

Hon slutar sina bleka blad,

Tills solen åter, mild och glad,

Sitt morgonssken kring henne sprider

Och hon upplyftes ur sitt grus;

Sitt späda väsend hon förnyar

Vid svädrens sorl kring fält och skyar

Med nya färgors prål och ljus.

Så liknar nu vår lilla Döda

En blommas prakt och snälla fart;

Hon hastar till sin afton snart

Och är nu gömd för storm och möda,

Från världens gyckelspel och tvång.

Hon bäfvar ej för Dödens domar;

Dess lif i ljus och klarhet blommar

Inunder Änglars vård och sång.

Bilaga 3

Vaggvisa till min son Carl

Lilla Charles, sof sött, i frid,
Du får tids nog vaka,
Tids nog se vår onda tid
Och hennes galla smaka.
Verlden är en sorge-ö,
Bäst man andas, skall man dö
Och bli mull tillbaka.

En gång, där en källa flöt
Förbi en skyl i rågen,
Stod en liten gosse söt
Och spegla sig i vågen:
Bäst sin bild han såg så skön
Uti böljan, klar och grön,
Straxt han inte såg'en.

Så är med vår lufs-tid fatt,
Och så försvinna åren:
Bäst man andas godt och gladt,
Så ligger man på båren.
Lilla Charles skall tänka så,
När han ser de blommor små,
Som bepryda våren.

Sove lulla, lilla Vän,
Din välgång skall oss gläda.
När du vaknar, sku vi sen
Dig klippa häst och släda;
Se'n små hus av kort, lull lull,
Sku vi bygga, blåsa kull
Och små visor kväda.

Mamma har åt barnet här

Små guld-skor och guld-kappa,

Och om Charles beskedlig är,

Så kommer rätt-nu pappa,

Lilla barnet namnam ger.

Sofve lulla! Ligg nu ner

Och din kudde klappa.

Bilaga 4

Första gången

Vers1:

Varför längtar du
till den dag då du ska fylla sju
Varför skynda på
när den tiden snart är här ändå
och det liv som du har
alla tusentals dar
passerar på ett litet kick
Så mens ditt hjärta slår an
passa på om du kan
fånga varje ögonblick

Refräng:

Första gången som du ska hålla nån i hand
Första gången som du ska kyssa någon man
Första gången som du är
riktigt kär
Snart är den dagen här
Första gången som du ska falla ner i gråt
Första gången som du ska tigga om förlåt
Första gången som du är
hopplöst kär

Vers2:

Du som inte än
börjat måla dig kring ögonen
tänt en cigarett
hört på Bowie eller Nazareth
fått ett streck i kemi
vart på kurs i Torquay
färgat håret blått
vart så full så du spytt

då din oskuld flytt
behöver inte ha så brått

Refr:

Första gången som du ska hålla nån i hand
Första gången som du ska kyssa någon man
Första gången som du är
riktigt kär
Snart är den dagen här
Första gången som du ska falla ner i gråt
Första gången som du ska tigga om förlåt
Första gången som du är
hopplöst kär

Mellanspel:

Och plötsligt så har du nått fram till den dag
då du ligger och tänker som jag
Varför längtar du så
när det går så fort ändå

Refr:

Första gången som du ska hålla nån i hand
Första gången som du ska kyssa någon man
Första gången som du är
riktigt kär
Snart är den dagen här
Första gången som du ska falla ner i gråt
Första gången som du ska tigga om förlåt
Första gången som du är
hopplöst kär

Bilaga 5

Texter till Lovisa

Alltid kysser jag din hand

Alltid kysser jag din hand
Med en ren och värdsam låga,
Och om hända kan ibland,
At mig små bekymmer plåga,
Blir ditt sällskap mig en fröjd,
Jag blir ledig, jag blir nöjd.
Af din milda mine och tycke
Blir jag lustig, fri och glad,
Och jag tycks mig se ett smycke
Utaf Vårens blom och blad;
Jag dig älskar mer än mycke,
Läs mitt hjerta i hvar rad.

Hvad vällust och hvad guda-fröjd

Hvad vällust och hvad guda-fröjd
At med sin Vän sin kärlek dela!
Ack! hvad jag är förnöjd;
Mig alting kunde fela,
Men ej at nånsin kunna mista
Lovisa. Du mitt lif, min gnista
Till alt det glada dagens ljus,
Jag väntar till mitt aldrasista
Uti din famn och i mitt hus.

Vakna, Lovise, kanske min himmel klarnar

Vakna, Lovise, kanske min himmel klarnar,
Kanske mitt öde blott hon och Astrild vet;
Kanske hon blott ett flygtigt hjerta varnar,
Skänker mitt bröst en liten mild förtret.
Ack, om jag visste,
At jag *Lovisa* miste,

UPPSALA UNIVERISTET
Institutionen för nordiska språk
Litteraturvetenskapliga Institutionen
Svenska 3 med självständigt arbete
Maria Ax

Självständigt arbete 15hp

Jag mig på stund ur Astrilds armar slet.